

Jaarverslag Rotterdamsch Leeskabinet 2017

Verandering en continuïteit

Algemeen

2017 was een jaar van verandering én continuïteit. In juni werd de nieuwe huisvesting in de gerenoveerde Universiteitsbibliotheek betrokken en trad een nieuwe bibliothecaris aan. De nieuwe situatie had consequenties voor de dienstverlening aan de leden en de andere bezoekers. Ondertussen werden de collectievorming en het activiteitenprogramma zonder al te grote ingrepen voortgezet.

Na een verbouwing die inclusief inrichting en verhuizing twee jaar duurde, en gedurende welke tijd het RLK in een tijdelijke huisvesting in het V-gebouw was ondergebracht, kon op 29 mei 2017 de geheel gerenoveerde Universiteitsbibliotheek worden betrokken. In de periode hieraan voorafgaand werd niet alleen de open opstelling in de leeszaal voorbereid, maar werd ook de plaatsing van de collectie in de depots gerealiseerd. In de zomer van 2016 vonden al de eerste omvangrijke verhuisacties in het depot plaats: ca. 4.250 m¹ boeken werden compact opgesteld in een vernieuwd deel van het magazijn. In maart 2017 werd het nieuwe depotdeel voor het bijzonder materiaal in gebruik genomen en werden de sinds juli 2015 in de KB opgeslagen oude en bijzondere drukken weer terugverhuisd naar Rotterdam. Het nieuwe depot betekende een belangrijke verbetering voor het collectiebeheer. Uiteraard heeft deze situatie van de medewerkers veel inspanningen gevraagd.

In de gerenoveerde huisvesting werd een algehele flexibilisering van de werkplekken doorgevoerd. Tegelijkertijd kregen de medewerkers de beschikking over een eigen laptop, mobiele telefoon en eigen kluisjes en plankruimte. De onderlinge communicatie binnen het team vereist door de verspreide werkplekken wel aandacht, de communicatie met de collega's van de UB verloopt daarentegen veel vanzelfsprekender.

Bibliothecaris Pierre Pesch, die intensief betrokken was in het proces van renovatie en herinrichting, besloot de datum van ingebruikname te laten samenvallen met zijn pensionering. Op 14 juni werd met een zeer druk bezochte receptie afscheid van hem genomen. Pesch was gedurende 11 jaar het gezicht van het Leeskabinet en heeft op uiterst professionele en prettige manier ervoor gezorgd dat het Leeskabinet goed georganiseerd de doelstellingen van de vereniging op het gebied van collectievorming, dienstverlening en activiteiten kon realiseren. Zijn rol in het onderhouden van de goede samenwerking met de UB en in de organisatie van het dagelijks beheer en de aansturing van de medewerkers is niet te onderschatten. Een dag na zijn vertrek begon Roman Koot als zijn opvolger.

Continuïteit was er wat betreft de collectievorming en de activiteiten. De dienstverlening aan de leden en andere gebruikers veranderde wel na de verhuizing in juni. In plaats van een eigen leeszaal, zoals in het V-gebouw, werd nu de leeszaal gedeeld met de UB. Een van de tafels werd bestemd als leestafel, waar de nieuwe boeken ter inzage werden gelegd. De lopende tijdschriften werden samengevoegd en in tijdschriftenkasten en op een van de leestafels ter inzage gegeven. Voor de uitlending werd de Self Service Library in gebruik genomen, waardoor de leden zelfstandig, ook buiten balie-uren, boeken uit de ophaalkast en de open opstelling konden lenen. De balie werd nu primair een informatiebalie in plaats van een uitleenbalie. Er zijn twee informatiepunten, één voor de UB, één voor het RLK. Enkele basale

afspraken werden gemaakt, en op basis van de ervaring in het eerste half jaar werd besloten de dienstverlening te evalueren en eventueel bij te stellen in 2018.

Collectie

De collectie groeide in 2017 met 1728 titels, waarvan er 556 geschenken betroffen (zie de lijst schenkers in bijlage 7). Daarnaast werden ongeveer 350 banden (jaargangen tijdschriften, delen in reeksen e.d.) ingevoerd. De uitgaven gedaan voor de nieuwe aanschaf lagen op hetzelfde niveau als in 2016 (zie bijlage 5).

Meer dan de helft van de aanschaf betrof romans en literatuur(geschiedenis) (53%), gevolgd door geschiedenis (14%) en kunstgeschiedenis (11%) en literatuurgeschiedenis (10%). Deze verdeling is conform het langjarig collectiebeleid (zie bijlage 2). De speciale collectie *Grenzeloos Lezen* werd gestaag verder uitgebreid.

In 2017 mocht het RLK zich verheugen in de schenking van de privébibliotheek van Heinz Polzer, alias Drs. P. De bibliotheek werd geschonken uit diens nalatenschap, via het Heen- en Weerschap/Stichting Auteursrechten H.H. Polzer/Drs. P. De feestelijke overdracht vond onder grote belangstelling van leden, publiek en media plaats op 22 november. Eerder was al begonnen met het catalogiseren van de boeken, waarvoor oud-medewerker Margriet van Duin zich als vrijwilliger één dag in de week inzette.

Een andere schenking werd gedaan door dr. B.C.M. (Bernadette) Kester, assistant professor aan de Erasmus School of History, Culture and Communication, Department of Media and Communication, en betrof ruim 120 publicaties op het gebied van filmtheorie en filmgeschiedenis. Na selectie werd ongeveer de helft toegevoegd aan de collectie.

De selectie en verwerking van oude geschenken is op beperkte schaal voortgezet. In 2018 zal dit project worden geïntensiveerd en afgerond. Ook het bezit aan tijdschriften wordt dan onder de loep genomen, evenals de vele nog niet geselecteerde schenkingen van tijdschriftjaargangen.

De leden werden over de nieuwe boeken geïnformeerd via een aanwinstenlijst. Deze lijst, die eens per kwartaal wordt gemaakt, verving de oude kwartaalberichten. Het algemene nieuws dat daarin ook een plaats had, werd vanaf september 2017 via een digitale nieuwsbrief verspreid.

Google Boekenproject

Samen met de UB participeerde het RLK in het Google Boekenproject. In dit initiatief worden alle boeken die in Nederland zijn gedrukt voor 1900 gedigitaliseerd en beschikbaar gesteld via Delpher, het zoekstelsel voor gedigitaliseerde publicaties van de Koninklijke Bibliotheek. Nadat de grote universiteitsbibliotheken en de KB hun bezit in de afgelopen jaren reeds beschikbaar hadden gesteld, bleek de collectie van het Leeskabinet altijd nog ongeveer 600 unieke titels te bevatten. Tussen oktober en december werden deze door Google gedigitaliseerd.

Gebruik collectie

Het aantal uitleningen bedroeg 25.905. Daarvan zijn er 12.142 eerste uitleningen en 13.763 verlengingen. In 2016 bedroeg het totaal aantal uitleningen 20.264. Omdat voorheen de eerste uitleningen en de verlengingen niet afzonderlijk werden geteld, en omdat de cijfers over 2016 door de overgang naar een nieuw systeem niet helemaal betrouwbaar zijn, is vergelijking van de cijfers lastig. We kunnen dus niet met zekerheid zeggen of er werkelijk sprake is van een aanzienlijke stijging van het totale aantal uitleningen ter hoogte van ongeveer 25% (vorig jaar 20.264).

Ook de leden van het Leeskabinet maakten volop gebruik van de mogelijkheid om zelfstandig boeken te lenen via de Self Service Library (SSL). Sinds de ingebruikname in mei daalde het aantal uitleentransacties aan de balie van 1171 in januari tot 273 in december. Vanaf die datum werd 73% via de SSL geleend. De

verhouding tussen uitleen via de balie en de SSL bleef gedurende de tweede helft van het jaar ongeveer stabiel.

De leden van het Leeskabinet namen 66% van de uitleningen voor hun rekening, de studenten 20% en de medewerkers van de universiteit 14%. Studenten en medewerkers gebruikten de RLK collectie primair voor verdieping, algemene ontwikkeling en ontspanning.

De Nederlandse en vertaalde romans waren verreweg het meest populair: ruim 19% van het totaal aantal uitleningen van boeken uit de open opstelling. Op afstand volgen de rubrieken geschiedenis en Engelstalige literatuur (ieder 6,5%).

Leeszaal

In de gerenoveerde bibliotheek werden de collectie, de tijdschriften en de leestafels van het RLK als herkenbare eenheid in de leeszaal opgesteld, zonder fysieke scheiding tussen UB en RLK-collectie. In het centrum van de bibliotheek werd een omgeving gecreëerd met veel boeken, die mede door het gebruik van hout en messing in de inrichting een eigen sfeer uitstraalt. Deze ruimte strekt zich uit over twee verdiepingen. Behalve in deze ruimte, werd aan de zuidzijde van de leeszaal in lage metalen boekenrekken een ander deel van de collectie geplaatst. In totaal zijn ruim 18.000 boeken in de open opstelling opgenomen.

In het midden van de leeszaal is ruimte vrijgehouden voor de tafel met de nieuwste boeken, ter inzage en reservering. De publiekstijdschriften, weekbladen en dagbladen uit bezit UB en RLK werden samengevoegd en ter inzage gelegd aan een speciale leestafel.

Al vanaf de opening van de bibliotheek werd de leeszaal intensief gebruikt, allereerst door studenten als studieplek. Nadat in september het Polak-gebouw om bouwkundige redenen gesloten werd, deden studenten een nog groter beroep op de studie- en leesplekken in de leeszaal. Omdat voor de leden geen plaatsen zijn gereserveerd, kwam hierdoor het gebruik door de leden in het gedrang. Voor 2018 wordt gewerkt aan een andere opzet, waarin meer ruimte wordt vrijgehouden voor de leden van het Leeskabinet.

Het nieuwe beleid van de EUR waarin de campus zoveel mogelijk autovrij wordt gehouden, leidde tot enkele opzeggingen door leden. Waar voorheen de leden tot vlakbij de bibliotheek konden parkeren, is nu de parkeergarage de dichtstbijzijnde plek. Voor enkele slecht ter been zijnde leden werd de mogelijkheid gecreëerd om op zaterdag dichterbij de bibliotheek te parkeren.

Rondleidingen door nieuwe gebouw

Het gerenoveerde gebouw mocht zich in een grote belangstelling verheugen. Dat leidde tot vele rondleidingen voor diverse groepen in- en externe belangstellenden. De meeste rondleidingen werden samen met de medewerkers van het Library Learning Center van de UB georganiseerd. Vermelding verdient het bezoek van ongeveer 100 oud-medewerkers van de universiteit op de Dies (8 november). Vooral het Leeskabinet bleek door zijn uitstraling populair. Er werden verschillende audiovisuele producties opgenomen en fotosessies georganiseerd, waarvoor af en toe zelfs de toegang tot het kabinet moest worden beperkt.

Presentaties vitrines

Onderdeel van de renovatie en de nieuwe inrichting is een acht meter lange rij ingebouwde tafelvitrines, langs de zuidkant van de toegangstrap. Bij de oplevering waren de vitrines echter nog niet klaar voor veilig gebruik, zodat een voorgenomen presentatie van topstukken uit de collecties van het RLK en de UB niet door kon gaan. In plaats daarvan is een tentoonstelling ingericht, met foto's van de bibliotheek voor,

tijdens en na de renovatie. Tijdens de vele rondleidingen na de opening bleek deze tentoonstelling zeer nuttig om de veranderingen door de renovatie visueel te illustreren. Voor de selectie werd dankbaar geput uit de collectie van de Stichting Universitair Historisch Kabinet (SUHK).

In de maand oktober zijn de vitrines voorzien van sloten en zijn de glazen kappen vastgezet, waarna een presentatie kon worden ingericht met een selectie van publicaties en andere documenten uit de bibliotheek van Heinz Polzer. Na de opening op 22 november, tijdens de Drs. P-manifestatie, werd de tentoonstelling, die nog loopt tot medio april 2018, ook door externe bezoekers bezocht.

Activiteiten en lezingen

Het Leeskabinet organiseerde in 2017 acht lezingen of andere activiteiten voor de leden:

- 11 januari: *VSB Poëzieprijs op tournee*: Hannah van Binsbergen, Ruth Lasters, Delphine Lecompte, geïnterviewd door Berrie Vugts, Erasmus Paviljoen, i.s.m. Poetry International en Erasmus SG, 61 bezoekers
- 14 maart: Prof. Dr. R.J. (Bert) van der Spek, *Godsdienst en oorlog - in de oudheid en nu*, Senaatszaal, i.s.m. Nederlands Klassiek Verbond (Rotterdam), 98 bezoekers.
- 3 mei: Auke Kok en Dido Michielsen, *De redding van de familie Van Cleeff*, Senaatszaal EUR, aansluitend aan jaarvergadering en i.s.m. Soroptimisten Rotterdam, 124 bezoekers
- 18 mei: Michel Krielaars, m.m.v. Henriette Schenk (liederen) en Elle Boers (accordeon), Live liederen bij avond met Michel Krielaars n.a.v. boek *Alles voor het moederland*, Pauluskerk te Rotterdam, i.s.m. Boekhandel v/h Van Gennep, 82 bezoekers
- 14 juni: afscheidsbijeenkomst met receptie voor Pierre Pesch, bij zijn pensionering. Lezing door Bas Heijne, Theaterzaal Paviljoen, meer dan 200 aanwezigen, de receptie werd door nog veel meer relaties bezocht.
- 29 juni: officiële opening gerenoveerde bibliotheekgebouw. Het RLK organiseerde poëzievoordrachten door Elfie Tromp en Myrte Leffring, in de open lucht, voor een publiek van genodigden, medewerkers en studenten.
- 4 oktober: Tweegesprek tussen Frits Korthals Altes en Bram Peper, n.a.v. verschijnen van Korthals Altes' *Zeven politieke levens: herinneringen in dossiers*, Senaatszaal, ruim 110 bezoekers. Boekverkoop door boekhandel Amesz.
- 22 november: een middag rond Drs. P: presentatie cd, overdracht bibliotheek H.H. Polzer en opening tentoonstelling.

Het eerste exemplaar van de cd *Het Rotterdams Passé van Drs. P* werd door de samensteller Roland Vonk overhandigd aan burgemeester Ahmed Aboutaleb, die bij die gelegenheid een toespraak hield waarin hij het belang van dichters als Drs. P voor zijn eigen taalgevoel benadrukte. Vic van de Reijt droeg op symbolische wijze de bibliotheek van Heinz Polzer/Drs. P over aan het Rotterdamsch Leeskabinet. In de UB werd aansluitend met een receptie de vitrinetentoonstelling met selecties uit de bibliotheek van Polzer geopend. Tussen de toespraken door verzorgden Pierre van Duijl en Fay Lovsky uitvoeringen van liederen van Drs. P.

De belangstelling was enorm, wat resulteerde in een meer dan volle zaal (ca. 220 personen) en vele afwijzingen door plaatsgebrek. Behalve Aboutaleb was ook oud-burgemeester Bram Peper aanwezig. Ook van de gedrukte en digitale media was de belangstelling groot. Alle landelijk dagbladen besteedden aandacht aan de overdracht van de bibliotheek, variërend van een kort bericht in *De Telegraaf*, tot paginagrote artikelen in *Trouw* en het *Algemeen Dagblad*. Het persbericht werd op internet ruim verspreid en via sociale media gedeeld. Zie bijlage 5 voor een selectie van de belangrijkste media-uitingen.

Behalve eigen activiteiten kregen de leden ook kortingen bij activiteiten van derden. Zo werd korting gegeven bij de literaire avonden die Boek & Meester (Ernest van der Kwast) organiseerde. Met KINO werd een afspraak gemaakt dat leden korting krijgen op de toegangsprijs van de live-vertoningen van operaregistraties. De eerste keer (*Die Zauberflöte*, 20 september) maakten al direct enkele tientallen leeskabinet-leden gebruik van deze aantrekkelijke mogelijkheid. Het is de bedoeling deze afspraken in 2018 te continueren en verder uit te breiden.

Programma Academisch Erfgoed

In december stemde het College van Bestuur van de EUR in met het Programma Academisch Erfgoed EUR. Op initiatief en verzoek van de bibliothecaris van de UB schreef Roman Koot dit programma, dat beoogt in de jaren 2018 t/m 2021 het academisch erfgoed van de universiteit te inventariseren, te definiëren, te beschrijven en duurzaam te beheren. De staf van het Leeskabinet zal voor de realisering van het programma bijdragen leveren.

Hoofdcommissie

In mei nam Maria Heiden afscheid van de Hoofdcommissie. In haar plaats werd door de ledenvergadering unaniem Bas Kwakman benoemd. Bas Kwakman is directeur van Poetry International en zeer goed thuis in de literaire wereld. Maria Heiden blijft verbonden aan het Leeskabinet als adviseur en is ook beschikbaar voor het modereren van lezingen en het houden van vraaggesprekken. De Hoofdcommissie kwam drie maal bijeen en besprak onder meer de opvolging van Pesch. In de sollicitatiecommissie werd de Hoofdcommissie vertegenwoordigd door de voorzitter en alternerend de secretaris/penningmeester en Kees van Paridon.

Leden, communicatie en PR

Het ledental per 31 december 2017 bedroeg 1.193. In 2016 bedroeg het aantal leden nog 1.314. In alle categorieën (zie bijlage 4) heeft zich een lichte daling voorgedaan. Een eenduidige reden daarvoor is moeilijk te geven. Het Leeskabinet heeft behalve de traditionele decemberactie, geen bijzondere inspanningen geleverd om meer leden te werven. Voor 2018 is dat wel het voornemen. Zo zal er een nieuwe flyer worden gemaakt, die ruim verspreid moet kunnen worden.

In 2017 heeft het Leeskabinet het gebruik van sociale media Facebook en Twitter verder uitgebreid. Dat leidde tot een beperkte toename van het aantal 'likes'.

In de tweede helft van het jaar ging de website op de schop, als gevolg van het universiteitbreed besluit om op een ander content management systeem over te gaan. In de nieuwe website, die in december opengesteld werd, zitten de Universiteitsbibliotheek en het Leeskabinet helaas wat verder verstopt. Het Leeskabinet is bereikbaar via de pagina van de Universiteitsbibliotheek (onder de rubriek Campus). De URL www.leeskabinet.nl is wel actief gebleven en biedt een directe toegang tot de RLK-pagina's.

Het Leeskabinet communiceerde verder met de leden via de uitnodigingen voor de activiteiten, de lijst van nieuwe aanwinsten en vanaf september via een digitale nieuwsbrief. In de nieuwsbrief wordt aandacht geschonken aan nieuwe uitgaven, bijzondere boeken uit de collectie en nieuws m.b.t. de vereniging en de UB. Ook bevat elke nieuwsbrief een agenda van literair/culturele activiteiten in Rotterdam.

Het Leeskabinet kwam in 2017 regelmatig in de publiciteit. Dat gebeurde bij de ingebruikname van het gerenoveerde bibliotheekgebouw in juni, waarbij het RLK 'meeliftte' met de UB. Behalve de transparantie van het gebouw en de vele studieplekken voor studenten, werd de open opstelling van het Leeskabinet in het centrum van het gebouw als feature geroemd. In december won de gerenoveerde UB de publieksprijs van de Rotterdamse Architectuurprijs.

De overdracht van de bibliotheek van Heinz Polzer/Drs. P genereerde zeer veel persaandacht. Het RLK bundelde hiervoor de krachten met het Heen- en Weerschap, de communicatiemedewerker van de UB en de afdeling Communicatie van de universiteit. De aandacht heeft overigens niet aantoonbaar geleid tot een toename van het aantal leden.

Financiën

Als bijlage 6 is de staat van baten en lasten over 2017 opgenomen. Een uitgebreide jaarrekening is op verzoek beschikbaar. Het negatieve saldo over 2017 bedroeg € 17.639, wat ten laste is gebracht van de post Reserve exploitatievoorziening welke hierdoor € 7.966 negatief bedraagt.

De gewone exploitatiekosten zijn globaal op hetzelfde niveau gebleven, maar het afscheid van onze bibliothecaris Pierre Pesch en ook de omlijsting van de schenking van de collectie van Drs. P hebben voor extra uitgaven gezorgd.

De koerswinst was ook dit jaar weer positief, maar met € 7.603 wel wat kleiner dan 2016, resulterend in een stijging van de Reserve koersverschillen tot € 119.007.

Een deel van de aanschaffingen kon weer ten laste van de voorziening Grenzeloos Lezen gebracht worden die daardoor onder de € 20.000 daalde.

Halverwege het jaar mocht de Vereniging ter gelegenheid van het afscheid van Pierre Pesch een schenking ter hoogte van € 500 ontvangen van een oud-medewerker van de EUR.

Personeel

Op 14 juni werd afscheid genomen van bibliothecaris Pierre Pesch, die met pensioen ging. Hij werd een dag later opgevolgd door Roman Koot. Per januari werd Elsbeth van der Ploeg in de functie van informatiespecialist in vaste dienst genomen, nadat ze al enige tijd op projectbasis voor het RLK had gewerkt. Elsbeth werd belast met taken op het gebied van acquisitie, publieksdienstverlening en communicatie. Jeannette Ruytenberg-Paul werd per 1 september geheel hersteld verklaard.

Van september tot en met januari 2018 werkte Elske Dorgelo op projectbasis en op kosten van de UB onder begeleiding van Roman Koot aan het inventariseren van het archief van Jan Tinbergen.

Bijlage 1 : Hoofdc commissie, commissarissen, kascommissie en personeel**Hoofdc commissie**

Mr. H.E.M. Vrolijk, voorzitter
Mr. J. de Muinck Keizer, penningmeester/secretaris
Dr. T.R. Barnard
Mevr. M. W. Heiden (tot 1 juli 2017)
Dhr. B. Kwakman (vanaf 1 juni 2017)
Prof. dr. C.W.A.M. van Paridon
Mevr. dr. C.B.M. Thoen

Commissarissen

Prof. dr. E.H. Cossee
Mevr. drs. A.M.L.R. Djajasoebrata
Drs. J.H. van Dorp
Mevr. mr. A. Dupain
Mevr. mr. E.M. van der Dussen
Mr. J.J.H. Gerritzen
Mevr. M. Heiden
Mevr. dr. H.J.C. van Herwaarden-Rijlaarsdam
J.D. Hillen
Mr. M. Hooykaas
Mevr. mr. H.C. ter Kuile-van der Hoeven
Prof. dr. W.M. Lammerts van Bueren
Mevr. D.X. Lansdaal-Schuit
Mevr. drs. J. de Man
Dr. R.L. Schuurisma
Dr. P.E.L.J. Soetaert
Dr. J. Spoelder
Mr. G.C. van den Steenhoven
Drs. M. van der Velden

Kascommissie

Mevr. Mr. M. Gerritzen
Drs. A.B. Westra

Personeel

Drs. P.N.G. (Pierre) Pesch, bibliothecaris (tot 15 juni 2017)
Drs. R.H.J. (Roman) Koot, bibliothecaris (vanaf 15 juni 2017)
Drs. E.M. (Elsa) Valente, coördinator back-office
Dr. A.J. (Berrie) Vugts, coördinator front-office
M.A.R. (Anette) Barreto-Rodrigues Pereira
A. (Arie) Kers
Drs. E. (Elsbeth) van der Ploeg
J.J. (Jeannette) Ruytenberg-Paul
Dr. T. (Tela) Pamir (vrijwilliger)
M.A. (Margriet) van Duin-Zijlstra (vrijwilliger)

Bijlage 2: Verdeling boekaanschaf (in banden en procenten)

| <i>Verdeling boekaanschaf</i> | <i>2015</i> | <i>2016</i> | <i>2017</i> |
|--|--------------|--------------|--------------|
| Geschiedenis | 17 | 15 | 14 |
| Wijsbegeerte en theologie | 6 | 4 | 7 |
| Kunst en kunstgeschiedenis | 11 | 8 | 11 |
| Taal en letterkunde | 48 | 54 | 53 |
| (incl. literatuurgeschiedenis) | (9) | (16) | (10) |
| Sociale wetenschappen/maatschappij | 8 | 9 | 9 |
| Overige vakgebieden | 10 | 19 | 6 |
| | | | 100% |
| | | | |
| <i>Aanwinsten in banden (incl. geschenken)</i> | <i>3.061</i> | <i>2.280</i> | <i>1.728</i> |

Bijlage 3: Aantal uitleningen

| <i>Aantal uitgeleende boeken</i> | <i>2015</i> | <i>2016</i> | <i>2017</i> |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Eerste uitleningen | -- | -- | 12.142 |
| Verlengingen | -- | -- | 13.763 |
| Totaal | 21.828 | 20.264 | 25.905 |

Bijlage 4: Aantal leden

| <i>Aantal leden (per 31-12)</i> | <i>2015</i> | <i>2016</i> | <i>2017</i> |
|---|--------------|--------------|--------------|
| Individuele leden | 373 | 347 | 336 |
| Huisgenoten-leden | 636 | 612 | 584 |
| Overigen (collectief en studenten niet EUR) | 177 | 84 | 68 |
| Kennismakingslidmaatschappen | 111 | 99 | 74 |
| Externe leden via UB | - | 172 | 131 |
| <i>Totaal</i> | <i>1.297</i> | <i>1.314</i> | <i>1.193</i> |

Bijlage 5: Drs. P in de media (selectie)

- Anoniem, 'Collectie Drs. P. naar Erasmus', *De Telegraaf* 15 november 2017
- Joost van Velzen, 'Bladeren door de boekerij van Drs. P', *Trouw* 22 november 2017. Versie op internet: 'Iedereen kan straks bladeren door de boekerij van Drs. P', <https://www.trouw.nl/cultuur/iedereen-kan-straks-bladeren-door-de-boekerij-van-drs-p~acf7ea43/>
- Ahmed Aboutaleb, 'Dankzij Drs. P kreeg ik het Nederlands onder de knie', *Metro* 22 november 2017
- Henk van Gelder, 'Het erfgoed van Drs. P', *NRC Next* 27 november 2017. Versie op internet: Het 'Rotterdams passé van Drs. P tentoongesteld in Rotterdam', <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/11/23/het-rotterdams-passe-van-drs-p-tentoongesteld-in-rotterdam-14174036-a1582371>
- Sharon Stork, 'Boekencollectie van Drs. P naar Erasmus Universiteit', *AD* 23 november 2017, tevens filmpje: <https://www.ad.nl/rotterdam/boekencollectie-van-drs-p-naar-erasmus-universiteit~a89fe7b9/>
- Ada van Noordwijk, 'Reiskoffertje van Drs. P terug in Rotterdam', *Dagblad 010* 23 november 2017. Versie op internet: <https://dagblad010.nl/reiskoffertje-drs-p-terug-rotterdam/>
- Patrick Lodiers, Willemijn Veenhoven (presentatie), 'Vic van de Reijt presenteert nieuwe CD Drs.P en nieuwe bestemming voor diens boekencollectie', radio-uitzending BNN VARA, NPO Radio 1, 21 november 2017, 17 min. Zie: <https://www.nporadio1.nl/de-nieuws-bv/onderwerpen/434180-vic-van-de-reijt-presenteert-nieuwe-cd-drs-p-en-nieuwe-bestemming-voor-diens-boekencollectie>
- Bart Dirks, 'Leeskabinet herbergt boeken Drs. P', *de Volkskrant* 23 november 2017. Versie op internet: 'Boeken Drs. P feestelijk ondergebracht in Rotterdamsch Leeskabinet, de laatste in zijn soort', <https://www.volkskrant.nl/boeken/boeken-drs-p-feestelijk-ondergebracht-in-rotterdamsch-leeskabinet-de-laatste-in-zijn-soort~a4540985/>
- Patrick van den Hanenberg, 'De erfenis van Drs. P wordt zorgvuldig en liefdevol uitgeplozen', *Het Parool* 13 november 2017
<https://www.parool.nl/kunst-en-media/de-erfenis-van-drs-p-wordt-zorgvuldig-en-liefdevol-uitgeplozen~a4536354/>
- Verder artikelen en berichten in *De Havenloods Alexander*, *Dagblad van het Noorden*, de websites van ANP, NOS, RTV Rijnmond, RTL Nieuws, Nu.nl, Zwartekat.nl, Boekennieuws en diverse andere media en websites

Bijlage 6: Staat van baten en lasten

| | 2015 | 2016 | 2017 |
|---|---------------|---------------|---------------|
| Lasten | | | |
| Boeken en periodieken (excl. 3.168 t.b.v. Grenzeloos lezen) (2017 boeken: 25.046 / periodieken: 10.956) | 36.861 | 37.352 | 36.002 |
| Algemene kosten (incl. lezingen en bestuurskosten) | 10.662 | 8.324 | 15.225 |
| <i>Totaal lasten</i> | <i>47.523</i> | <i>45.676</i> | <i>51.227</i> |
| | | | |

| Baten | | | |
|--------------------------------|---------------|---------------|---------------|
| Contributies | 27.020 | 25.658 | 24.949 |
| Donaties | - | - | 500 |
| Interest bank/giro | 713 | 2.805 | 201 |
| Dividend | 9.813 | 5.069 | 5.871 |
| Interest obligaties | | 1.008 | 2.473 |
| Winst/verlies verkoop effecten | | - 493 | - 5.259 |
| Overige inkomsten | 1.970 | 643 | 87 |
| <i>Totaal baten</i> | <i>39.516</i> | <i>29.924</i> | <i>33.588</i> |
| <i>Negatief saldo</i> | <i>8.007</i> | <i>15.752</i> | <i>17.639</i> |
| Totaal baten en saldo | 47.523 | 45.676 | 51.227 |

Bijlage 7: Lijst van schenkers

NB Niet opgenomen zijn instellingen en uitgevers die jaarverslagen e.d. stuurden.

Personen: Mevr. E.A.M.H. Ansenk, drs. C. Boele, drs. J.G.P.G. Boogaarts, dr. F. van Burkom, mevr. K. Chaya, mevr. M.A. van Duin-Zijlstra, A.J. Hoffman, dr. K.J. Holtzapffel, dr. P. van Huisstede, mevr. dr. B.C.M. Kester, drs. R.H.J. Koot, dr. W.N.A. Klever, mr. J. de Muinck Keizer, wijlen mr. J.J van Oostendorp, erven Oostwegel, drs. A.D. van der Pijl, M.J. Rutgers, mevr. Y. Schalkwijk, mevr. L. Stroeve, prof. dr. R. Veenhoven, wijlen mr. dr. M.R. Wielema, A. Willemse, mevr. A.M.G. Willemse-Kolff.

Instellingen en bedrijven: Begijnhof (Breda), Erasmus Universiteit Rotterdam, Het Heen- en Weerschap/Stichting Auteursrechten H.H. Polzer/Drs. P (Amsterdam), Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed (Culemborg), Koninklijke Visio (Rotterdam), Paleis Het Loo (Apeldoorn), RKD Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis (Den Haag), Rotterdamse Schaakbond, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (Amersfoort), Sociaal Historisch Centrum voor Limburg (Maastricht), Universiteitsbibliotheek van de Erasmus Universiteit Rotterdam, Universiteit Twente (Enschede), Vrijmetselaarsloge Rotterdam.